

המחלקה לגאוגרפיה וסביבה

טל': 03-5318340/1 פקס: 03-7384033

דוא"ל: geogdept@mail.biu.ac.il

אתר המחלקה: <http://geoenv.biu.ac.il>

מיקום: בנין מכסיקו 213, קומה ג'

מבוא

הלימודים במחלקה לגאוגרפיה וסביבה מתמקדים בניית תהליכים טבעיים, כלכליים, חברתיים, תכנוניים ותרבותיים המעצבים את המרחב ומשפיעים על איכותו והתפתחותו לאורך זמן. המודעות לנושאים סביבתיים, ליחסי גומלין בינם לאדם ולהשפעתו של האדם על סביבתו תרמה להכרה בצורך בהכשרת חוקרים ובעלי מקצוע המסוגלים לבחון סוגיות ביחסי הגומלין בין האדם לסביבתו במבט רחב ואינטגרטיבי ולהציע כלים מעשיים לבחינה זו. הלימודים במחלקה לגאוגרפיה וסביבה נותנים מענה לצרכים אלה, והם מתמקדים בשלושה תחומים: המרחב והמבנה הפיסי; המרחב וההשלכות הכלכליות, החברתיות, התכנוניות, ההיסטוריות והתרבותיות על עיצובו; כלים לבחינת שני התחומים והיחסים ביניהם באמצעות חישה מרחוק ומערכות מידע גאוגרפיות. הלימודים במחלקה לגאוגרפיה וסביבה מתייחדים בשילוב הדוק בין שלושת התחומים ועל ידי כך מרחיבים את אפשרויות ההוראה והמחקר.

במחלקה מעבדות מתקדמות העוסקות בגאומורפולוגיה וקרקע, חישה מרחוק ומערכות מידע גאוגרפיות, ואיזוטופים רדיואקטיביים. מעבדות אלו מאפשרות לסטודנטים לרכוש מיומנויות עבודה מחקרית עם מכשור חדיש. כמו כן עומדים לרשות תלמידי המחלקה מחשבים לשימוש שוטף.

ההוראה והמחקר במחלקה לגאוגרפיה וסביבה מלווים בסידורים וסדנאות שהם חלק ממחקר שדה המאפיין את מקצוע הגאוגרפיה והסביבה.

מטרת הלימודים במחלקה לגאוגרפיה וסביבה להקנות לסטודנטים את המידע ואת הידע להכרת הסובב הפיסי והאנושי ואת הכלים והשיטות לעיבוד ידע זה. כל זאת כדי להכשירם כחוקרים, כאנשי חינוך, כבקאים ובעלי יכולות יישומיות להשתלב בשוק העבודה.

המקצוע ומאפייניו – תחום הלימוד גאוגרפיה וסביבה מאופיין ברבגוניות. התחום כולל היבטים חברתיים, היסטוריים, תרבותיים, פוליטיים ותכנוניים; היבטים פיסיים, ובהם: אקלים וימים, קרקע ומים, מבנה כדור הארץ, הגאולוגיה והגאומורפולוגיה; הכרות עם מערכות מידע גאוגרפיות וחישה מרחוק. הרבגוניות מקדמת מפגש בין הנושאים השונים ומייחדת את הלימוד והמחקר במחלקה לגאוגרפיה וסביבה. ההתמחות הרבגונית מפגישה את הסטודנטים עם תחומי ידע אחרים כמו היסטוריה ולימודי ארץ ישראל, מדעי ההתנהגות, משפטים, תכנון, כלכלה, תיירות, מדעי הטבע והמדעים המדויקים. להתמחות זו היבטים יישומיים הפותחים בפני בוגרי המחלקה אפשרויות תעסוקה במגזר הציבורי – במשרדי ממשלה, ברשויות מקומיות, במוסדות חינוך, ברשויות ובמגזר הפרטי.

תנאי קבלה ללימודי תואר ראשון

למועמדים חדשים:

תעודת בגרות ובחינה פסיכומטרית*.

לסטודנטים ותיקים:

1. סטודנטים במחלקה לגאוגרפיה וסביבה במסלול דו-ראשי המבקשים להתקבל למסלול מורחב: בתנאי שלמדו 5 קורסים לפחות, ומוצע ציוניהם 70 ומעלה.
2. על סטודנטים במחלקות אחרות המבקשים להתקבל לגאוגרפיה וסביבה, לעמוד בדרישה כנ"ל.

מבנה הלימודים

לימודי תואר ראשון במחלקה לגאוגרפיה וסביבה מתקיימים בשלושה מסלולים:

1. **מסלול מורחב (חד-חוגי) - בהיקף של 49 נקודות זכות**
מטרת הלימודים במסלול זה להעניק ידע והתמחות מורחבים במגוון הנושאים הנלמדים במחלקה.
מסלול זה מאפשר שתי התמחויות: התמחות "נוף וסביבה" והתמחות "חברה וסביבה".
2. **מסלול דו-ראשי מובנה (דו-חוגי) - בהיקף של 25 נקודות זכות**
מסלול דו-ראשי מובנה משותף עם מספר מחלקות: המחלקה ללימודי ארץ-ישראל וארכיאולוגיה כולל מסלול גאו-ארכיאולוגיה, תולדות ישראל, אמנות יהודית, הסטוריה כללית, לימודים קלאסיים, לימודי המזרח התיכון והמחלקה למדעי המדינה. תכנית זו מיועדת למעוניינים להשתלב בשתי מחלקות כמסלול ראשי, כאשר התלמיד ילמד בשתי המחלקות בהיקף שעות של מסלול ראשי מופחת.
מסלול זה מאפשר שתי התמחויות: התמחות "נוף וסביבה" או התמחות "חברה וסביבה".
3. **מסלול דו-ראשי** (דו-חוגי) - בהיקף של 27 נקודות זכות**
בצירוף עם מחלקה אחרת באוניברסיטה המציעה מסלול של 27 שעות שנתיות.
מסלול זה מאפשר שתי התמחויות: התמחות "נוף וסביבה" או התמחות "חברה וסביבה".

* מועמדים בעלי ממוצע בגרות 9.5 ומעלה פטורים מבחינת הכניסה הפסיכומטרית, ראה פרק תנאי קבלה עמוד 1

** מספר השעות עשוי להשתנות בהתאם למחלקה הנוספת

סדנאות וסיוכים לימודיים

כל תלמידי המחלקה חייבים במהלך לימודיהם להשתתף בסדנאות וסיוכים שהם חלק בלתי נפרד מהקורסים שאליהם נרשמו.

המסלול הישיר לתואר שני

המחלקה מקיימת מסלול ישיר ללימודי תואר שני לתלמידים מצטיינים בהתאם לתקנון המסלול הישיר לתואר שני.

נדרש ממוצע של 85 לפחות בכל הקורסים, בהתאם לתקנון המסלול הישיר לתואר שני.

תואר שני*

במסגרת הלימודים לתואר השני ניתן לבחור בין שני מסלולי לימוד:
מסלול א' - 14 שעות שנתיות + כתיבת עבודת גמר באחת מההתמחויות: "נוף וסביבה", "חברה וסביבה" או "תכנון, שימור ופיתוח נוף ונכסי תרבות".
מסלול ב' - 22 שעות שנתיות, ללא כתיבת עבודת גמר - מסלול מובנה משתי ההתמחויות: "נוף וסביבה" ו"חברה וסביבה" או מסלול "תכנון, שימור ופיתוח נוף ונכסי תרבות".

תואר שלישי*

מתקבלים תלמידים שסיימו את התואר השני במסלול עם תיזה בציון ממוצע 86 ומעלה. הדרישות:

1. כתיבת עבודת דוקטורט בהנחיית אחד או שניים ממרצי המחלקה.
2. תוכנית לימודים אישית שתיקבע ע"י המנחה וראש המחלקה, על-פי שטחי התעניינותו של הסטודנט.

*פירוט על מבנה ותכני הלימוד בתואר שני ושלישי מופיעים בחוברת פרטי מידע ובאתר המחלקה.

לימודי תעודת הוראה במחלקה לאאולוגיה וסביבה

לימודי הגאוגרפיה וסביבה תופסים חלק מכובד מתוכנית הלימודים במספר רב של בתי ספר ברחבי הארץ. תלמידי המחלקה יכולים להירשם לתוכנית להכשרת מורים ולקבל תעודת הוראה בגאוגרפיה וסביבה. ניתן להתחיל לימודי תעודת הוראה בשנה השניה ללימודי תואר ראשון (מותנה במספר הסטודנטים). לבעלי ו/או לומדי תואר שני ושלישי תיקבע תוכנית לימודים מיוחדת בהתאם לתקנון החוג להכשרת מורים. לפרטים נוספים ניתן לפנות ליחידה להכשרת מורים.